

GALLUP MARKEDSANALYSE A/S

GAMMEL VARTOV VEJ 6 - HELLERUP
TELEGRAM-ADRESSE: GALLUPOPINION
TELEFON 291800 - POSTGIRO 7812

UGENS GALLUP

Artikel nr. 5.

Må tidligst offentliggøres lørdag den 2. februar 1963 -
og senest lørdag den 2. marts 1963.

RELATIVT FLERTAL FOR OPHÆVELSE AF DEN AUTOMATISKE PRISTALSREGULERING

Socialdemokrater og folkesocialister for pristalsregulering, de øvrige partier imod.

Det netop offentliggjorte særlige lønregulerende januar-pristal steg knapt så meget som ventet og - af nogle - frygtet. I stedet for en forventet øgning af lønninger og pensioner på knapt en milliard kroner udøstes kun ca. 600 millioner, hvilket af dem, hvis løn ikke pristalsreguleres, sikkert er følt som en lettelse i den nuværende økonomiske situation. Hvor stor denne lettelse reelt vil vise sig at være er imidlertid problematisk, al den stund der på den nuværende indkomstsituation anlægges en helhedsbetragtning, hvori den pristalsregulerede del af indkomststigningen netop kun bliver betragtet som en del af den samlede lønsom, der forhandles om. Den således mindre end forventede stigning som følge af pristalsreguleringen kan derfor blot medføre, at øvrige krav forøges tilsvarende.

Imidlertid, offentliggørelsen af januar-pristallet samt naturligvis arbejdsgivernes krav om den automatiske pristalsregulerings bortfald har igen givet anledning til diskussion om betimeligheden af denne form for lønregulering.

Realøkonomisk har pristallet den funktion at sikre uforandret realløn for de befolkningsgrupper, hvis løn reguleres med hensyn til de varer og tjenesteydelser, der indgår i pristalsberegningen, dog minus den forsinkelse, hvormed reguleringen finder sted i forhold til tidspunktet for prisstigningerne.

Mod dette synspunkt, uforandret realløn, er det imidlertid blevet hævdet, at der ud fra et fordelingspolitisk "alt andet lig" -synspunkt burde sondres mellem de inflatoriske prisstigninger og knaphedsprisstigningerne. For de sidste mener man således ikke, der bør gives kompensation, idet disse prisstigningerne funktion netop er at begrænse efterspørgselen, hvorfor denne ikke gennem lønstigninger reelt bør opretholdes uforandret og dermed bidrage til en inflatorisk udvikling.

Sådanne betragtninger har affødt tanken om konstruktion af et såkaldt "vælstandstal" til aflæsning af det nuværende system. Et sådant "vælstandstal" skulle afspejle realøkonomiske faktorer som bytteforhold, høstens størrelse o.s.v. og tilstræbe en angivelse af det beløb, der faktisk står til rådighed for befolkningen til forbrug og investering.

At tanken ikke er realiseret, må sikkert, bortset fra de tekniske vanskeligheder ved stabilisering af et "vælstandstal", ses i sammenhæng, dels med pristalsreguleringens politiske fordele, de relativt lange overenskomstperioder, og dels den forholdsvis ringe andel, pristalsreguleringen har af de samlede lønstigninger, ca. en fjerdedel.

Imidlertid, den automatiske pristalsregulering synes nu at skulle blive et politisk spørgsmål, og med den betydning problemet har for en temmelig stor del af befolkningen, har Gallup Institutet derfor stillet et repræsentativt udsnit af den voksne danske befolkning spørgsmålet: "Hvis det blev foreslået at ophæve den automatiske pristalsregulering af lønninger, ville De da være modstander eller tilhænger af et sådant forslag?"

Dette gav følgende svar fordelt efter, dels de adspurgtes erhvervs-mæssige stilling og dels deres politiske tilhørighed:

	Tilhængere af ophævelse	Modstandere af ophævelse	ved ikke	Ialt
	%	%	%	%
Total	28	24	48	100
<u>Stilling:</u>				
arbejder, ufaglært	16	36	48	100
arbejder, faglært	24	43	33	100
funktionær, lavere grad	23	33	44	100
funktionær iøvrigt	36	39	25	100
selvstændig landbruger	49	4	47	100
selvstændig iøvrigt	57	8	35	100
folke- og invalidepensionist	24	23	53	100
<u>Politisk tilhørighed:</u>				
socialdemokratiet	22	34	44	100
Radikale	50	20	30	100
Konservative	48	14	38	100
Venstre	33	15	52	100
Socialistisk Folkeparti	25	43	32	100

Nogen overvældende interesse for spørgsmålet kan man ikke sige, befolkningen nærer, omtrent halvdelen (48%) svarede "ved ikke". For de øvrige vedkommende fandt flertallet (28%), at pristalsreguleringen burde ophæves. Naturligt nok viste de forskellige erhvervsgrupper en forskellig interesse i systemets opretholdelse. Ufaglærte arbejdere holder mest fast ved systemet og har også den største interesse deri med de ensartede absolutte timetillæg. Også faglærte arbejdere samt funktionærer, specielt af "lavere" grad holder fast ved pristalsreguleringen, medens pensionisterne har lige mange for og imod.

Derimod vender alle selvstændige næringsdrivende, særligt selvstændige landbrugere sig kraftigt mod den automatiske regulering.

Partipolitisk vender de konservative sig kraftigst mod systemet, medens folkesocialisterne går kraftigst ind for det. Som det ses af tabellen, står i dette spørgsmål en borgerlig front mod en socialistisk front.

For at belyse spørgsmålet yderligere bad man tilhængere henholdsvis modstandere af ophævelse om en begrundelse for deres respektive standpunkter og fik følgende svar:

<u>Fordi:</u>	<u>Tilhængere af ophævelse</u>
	%
inflation (skruen uden ende)	34
mest retfærdigt	18
vi skulle have haft pris-stop for længe siden	18
lønningerne for høje	3
andet	6
ved ikke	21
i alt	100

Fordi:	Modstandere af
	<u>ophævelse</u>
	%
der skal være et pris-stop	12
opretholdelse af realløn	20
eneste mulighed for at få dækning for prisstigningerne	28
reguleringen kommer i forvejen for sent	12
andet	5
ved ikke	23
i alt	100

Modstanden mod pristalsreguleringen retter sig således fortrinsvis mod dens inflationsfremmende virkninger, medens en del finder den "uretfærdig", vel fordi den kun omfatter en del af befolkningen.

Opretholdelsen af systemet motiveres først og fremmest med, at det ikke er muligt på anden måde at få dækning for prisstigninger, hvilket vel ikke kan siges at være korrekt under højkonjunktur med fuld beskæftigelse. Samtidig anføres af 20% den (delvise) opretholdelse af reallønnen, reguleringen medfører.

Copyright.....
og Gallup Institut A/S